

Ezau verkoopt zijn eerstgeboorterecht

Periodethema: Jakob
Genesis 25: 19-34

UITLEG VAN DE TEKST

In Genesis 25 wordt eerst het verdere geslacht van Abraham en het sterven van deze aartsvader vermeld. Vervolgens gaat het in de verzen 12-18 over de nakomelingen van Ismaël. Daarna gaat het vanaf vers 19 weer over het geslacht van Izak, waaruit de Messias geboren zal worden. Uit vers 20 blijkt dat Izak veertig jaar is. Hij is dus drie jaar na de dood van zijn moeder Sara getrouwd met Rebekka. Hun huwelijk blijft echter jarenlang kinderloos. Samen met Rebekka legt Izak deze nood voor de Heere neer. En het woord 'zeer' in vers 21 laat zien hoe intens Izak erbij betrokken was. Door de onvruchtbaarheid van Rebekka lijken Gods beloften niet verder vervuld te kunnen worden. Het gebed van Izak wordt verhoord. Rebekka wordt na twintig huwelijksjaren zwanger. Tijdens haar zwangerschap heeft ze een wonderlijke ervaring. Ze voelt iets van twist in haar moederschoot (vers 22). Ze krijgt een angstig voorgevoel en vraagt zich af wat er toch wel met haar aan de hand is. Ze gaat ermee naar de Heere en krijgt van Hem te horen dat ze een tweeling verwacht (vers 23). De kinderen zullen allebei tot een groot volk worden. Het ene volk zal het andere in kracht overtreffen, maar de meerdere zal de mindere dienen. Als de dag van de geboorte aanbreekt, wordt er inderdaad een tweeling geboren. Het zijn twee jongetjes bij wie al direct kenmerkende verschillen te zien zijn. Het oudste jongetje is rossig en sterk behaard (vers 25). In verband daarmee wordt hij Ezau genoemd. De naam Ezau komt ook in Zuid-Arabië voor en hangt samen met het Arabische woord voor dicht-behaard. Het andere jongetje valt op doordat het bij de geboorte de hiel van zijn broertje vast heeft (vers 26). Dat leidt tot de naam Jakob, soms weer-

gegeven door hiellichten. Izak is bij hun geboorte zestig jaar oud. De verschillen tussen Ezau en Jakob komen bij het opgroeien nog duidelijker naar voren. Ezau wordt een man van het veld en van de jacht. Jakob blijft liever thuis bij de tenten en het vee. Het woord 'oprecht' uit vers 27 betekent zoiets als rustig en huiselijk, maar heeft elders in het Oude Testament meestal betrekking op een geloofshouding. Jakob is gericht op de beloften van God. In vers 28 lezen we dat Izak en Rebekka ieder een duidelijke voorliefde hebben en dit ook laten blijken naar hun kinderen. Izak houdt van Ezau, in het bijzonder van zijn wildbraad. En Rebekka heeft voorliefde voor Jakob. Hierdoor nemen de tegenstellingen in het gezin toe. Als de beide jongens groter worden, komt Ezau op een dag moe en hongerig van de jacht thuis. Jakob heeft juist soep gekookt van linzen, een soort peulvruchten (vers 29). Ezau ruikt de heerlijke geur en begerig vraagt hij om te mogen slurpen van dat rode daar. Deze vraag naar het rode heeft hem de naam Edom bezorgd. Die woorden komen taalkundig overeen. Jakob wil dat wel toestaan, maar dan moet Ezau hem het eerstgeboorterecht verkopen. De eerstgeboren zoon ontving een dubbel deel van de nalatenschap van de vader. Ezau stemt er onverschillig mee in en spreekt over zijn mogelijke sterven van de honger waardoor hij niets meer heeft aan zijn eerstgeboorterecht. Hij denkt op dit moment alleen maar aan eten en drinken. Jakob is echter niet tevreden met zo'n haastige oppervlakkige toezegging en vraagt om een eed, waardoor de overeenkomst voor altijd bindend is. Ezau zweert en verkoopt aan Jakob zijn eerstgeboorterecht. Dan zet Jakob hem het brood en de linzenmoes voor en Ezau eet en drinkt het op.

TER OVERWEGING

Wat is het een voorrecht als je biddende ouders hebt. Ouders die hebben gebeden om je uit Gods hand te mogen ontvangen. Maar ook ouders die hebben gebeden, toen je nog groeide in de moederschoot. We zien het hier bij Izak en Rebekka. Biddend verwachten ze het van de Heere en ze komen niet beschaamd uit. Ze hebben gebeden om een kind en ze krijgen er twee! Het antwoord dat Rebekka krijgt na haar angstige ervaring van de twist in haar moederschoot laat ons iets zien van Gods vrijmachtig welbehagen. De twee volken zullen Israël en Edom zijn, nakomelingen van Jakob en Ezau. Edom lijkt altijd weer machtiger. Het stelt zich vaak bruut op tegen Israël. Het verheugt zich als Jeruzalem tenslotte ten val komt. Maar telkens gaat ook dit woord van de Heere weer in vervulling, dat de meerdere de mindere zal dienen. In deze tegenstelling tussen Ezau, Edom en Israël mogen we ook zeker de tegenstelling tussen de kerk en de wereld, tussen de Heere en de satan zien. De wereld, de satan lijkt vaak machtiger en geweldiger, maar toch trekt ze tenslotte aan het kortste eind. Dat Izak en Rebekka ieder hun voorliefde tonen voor één van de kinderen is een kwalijke zaak. Deze zonde van voorkeur en voortrekken heeft ernstige gevolgen voor de verhouding binnen het gezin. Er komt verwijdering tussen de ouders en er komt verwijdering tussen de kinderen. Men gaat langs elkaar heen leven.

Wat we in het gezin van Izak en Rebekka zien is dat zo niet meer ten volle uit de beloften van God wordt geleefd. We kunnen de kinderen duidelijk maken dat een vader en moeder alle kinderen even lief moeten hebben en niemand voortrekken. Als kinderen heb je ook evenveel te houden van je moeder als van je vader. Denk maar aan het vijfde gebod: eert uw vader en uw moeder. We zien in deze geschiedenis verder dat Ezau alleen gericht is op de bevrediging van zijn behoefte. Hij wil eten en drinken en verder denkt hij niet. Is dat niet het beeld van heel veel mensen? Ze leven alleen voor het zichtbare en tastbare, het hier en nu, terwijl ze zich om het geestelijk en eeuwige niet druk maken. We moeten er echter in de vertelling voor oppassen dat we niet een te scherpe tegenstelling maken tussen Ezau en Jakob, alsof Ezau alleen maar kwaad doet en Jakob alleen maar goed. Ezau leeft inderdaad zonder God. Jakob staat door genade aan Gods kant, maar ook op hem is het nodige aan te merken. Jakob kon niet wachten op de vervulling van de belofte van God en ging maar zelf met list en handigheid aan het werk. Als de Heere ons iets belooft, moeten we daarop leren wachten en dat is niet altijd even gemakkelijk. Maar wat God belooft, doet Hij ook, vaak door de onmogelijkheden heen!

GELOOFSLEER

Zie voor een uitleg van het vijfde gebod (eert uw vader en uw moeder): Heidelbergse Catechismus zondag 39.